

מרחב
תנ"ך

ישיבת
אמ"ת
אלרז פ"ת

ספר
שופטים
(פרקים י-יב)

יפתח
השופט

מיקום
סיפורי
יפתח הגלעדי
בספר שופטים

מצג לתקופת השופטים
(פרקים: א-ג)

מעללי השופטים
(פרקים: ג-טז)

אירועי סיום
פסל מיכה, פילגש בגבעה
(פרקים: יז-כא)

מיקום
סיפורי
יפתח
השופט
בחטיבת
השופטים

מעלל השופטים
(פרקים: ג-טז)

שמשון

יפתח
+
שופטים קטנים

אבימלך

גדעון

דבורה
וברק

עתניאל
אהוד
שמגר

על יפתח בקערה

- ❖ על קורותיו מסופר בספרנו שופטים, פרקים יא-יב
- ❖ השופט השמיני ששפט בישראל בתקופת השופטים,
- ❖ מוצאו ומשפחתו – כנראה בן שבט מנשה. אביו גלעד ואמו היתה אשה זונה.
- ❖ השופט היחיד שלא נבחר ע"י ה', אלא ע"י זקני גלעד. למרות זאת יפתח פונה אל ה' ומבקש עזרתו ומעוניין בקשר עמו ואף נודר לו נדר.
- ❖ מתואר כגבור חיל. לחם והביס את בני עמון לאחר מו"מ שלא העליח.
- ❖ שפט את ישראל 6 שנים.
- ❖ לפני ניצחונו נדר יפתח נדר לאלוהים ובו התחייב כי אם ינצח, יעלה לעולה את הראשון היוצא לקראתו מדלתי ביתו, (התכוון לבהמה). מי שיעצה לקראתו הייתה בתו היחידה, שיעצה לקראתו בשירים ובמחולות. הוא קיים את נדרו או בכך שבודד אותה בהרים לשארית חייה, או בכך שהקריבה ממש. לא לגמרי ברור מהפסוקים.
- ❖ ניהל מלחמת אחים קשה ואכזרית מול בני אפרים

תזכורת!
המעיינות
החוזרת
על עצמה
בימי
כל אחד
מהשופטים

השונות בסיפור יפתח:

1. בנ"י חוטאים במגוון גדול של אלילים
2. בנ"י אמנם זועקים לה', אך ה' לא שולח מושיע. אלא מוכיחם על כפיות הטובה. ומכריז רשמית שלא יושיעם, שיפנו לאלילים שיושיעו אותם.
3. לאחר שבנ"י שבים אל ה', הוא בכל זאת שולח מושיע רק כי קשה לו לראות בעער ישראל.
4. אמנם עמון נכנעים, אך לא כתוב במפורש שהארץ שקטה. רק מוזכר שיפתח שפט 6 שנים.

יפתח השופט (פרקים י-יב)

מלחמת אחים
בני גלעד מול בני אפרים
(פרק יב)

המלחמה בבני-עמון
נדר יפתח, בת יפתח
(פרק יא)

הרקע לשעבוד
העמוני
(פרק י)

השופט יפתח הגלעדי

המצב הרוחני: רע ביותר! מגוון גדול של אלילים בהם חוטאים בנ"י

האויב שה' שלח: עמון ופלשתים. בעיקר עמון שנכנסו גם לתוך ארץ כנען.

תגובת בנ"י למצבם הקשה: זועקים ולאחר תוכחה קשה חוזרים אל ה'

התערבות ה': שולח מושיע. את יפתח. עוזר ליפתח במלחמתו בעמונים. שופט את ישראל 6 שנים.

מות השופט: מת, נקבר בגלעד.

כעת לסיפור קצת יותר בהמשך

הרקע הרוחני לשעבוד מדיוני (פרק י)

בנ"י עובדים הרבה מאד סוגים של אלהים-אחרים

ויסיפו בני-ישראל לעשות הרע בעיני-ה':

ויעבדו את הבָּעֲלִים (=אל כנעני) ואת העֲשֵׁתֹרוֹת (=אלה כנענית) ואת אֱלֹהֵי-אֲרָם,

ואת אֱלֹהֵי-עִידוֹן, ואת אֱלֹהֵי-מוֹאָב ואת אֱלֹהֵי בְנֵי-עַמּוֹן ואת אֱלֹהֵי-פְלִשְׁתִּים !

בנ"י עוזבים את ה'

ויעזבו את ה' ולא עבדוהו !

העונש: שיעבוד בידי פלשתים ובני-עמון (ז-ט)

וַיַּחַר-אַף בְּיִשְׂרָאֵל, וַיִּמְכְּרֻם (=הסגירם) בְּיַד פְּלִשְׁתִּים וּבְיַד בְּנֵי-עַמּוֹן !

וַיִּרְעְצוּ (=הבהילו, הפחידו) וַיִּרְעְצוּ (=דיכאו) אֶת בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל

בַּשָּׁנָה הַהִיא 18 שָׁנָה (=מן השנה ההיא למשך 18 שנה),

אֶת כָּל בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בְּעֶבֶר-הַיַּרְדֵּן, בְּאֶרֶץ-הָאֱמֹרִי אֲשֶׁר בַּגִּלְעָד.

וַיַּעֲבְרוּ בְנֵי-עַמּוֹן אֶת הַיַּרְדֵּן לְהִלָּחֵם גַּם בִּיהוּדָה וּבְבִנְיָמִן וּבִבְיָת-אֶפְרַיִם,

וַתַּעַר לְיִשְׂרָאֵל מְאֹד.

בנ"י זועקים אל ה' ומתוודים על חטאם (י)

וַיִּזְעֲקוּ בְנֵי-יִשְׂרָאֵל אֶל ה' לֵאמֹר: חָטֵאנוּ לָךְ כִּי עֲזַבְנוּ אֶת אֱלֹהֵינוּ, וַנַּעֲבֹד אֶת הַבָּעַלִּים !

תוכחת ה': כפיות טובה של ישראל למרות שה' הציל אתכם בעבר (יא-יד)

וַיֹּאמֶר ה' אֶל בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל:

ה' מפרט מספר עמים אשר מהם הוא הציל את ישראל (עד תקופת יפתח ושמשון שעליהם יסופר בפרקים הבאים):

הֲלֹא מִמִּצְרַיִם (מפרעה)

וּמִן-הָאֱמֹרִי (מסיחון ומעוג מלכי עבר הירדן בתקופת משה, ראה חומש במדבר פרקים כ-כא)

וּמִן בְּנֵי-עַמּוֹן (שהצטרפו למואב בתקופת אהוד, ראה פרק ג)

וּמִן פְּלִשְׁתִּים (אולי בתקופת השופט שמגר, ראה פרק ג)

וְעִידוֹנִים (=לא ברור מתי שיעבדו אותם, אולי בתקופת סיסרא שכן עידון קרובה לכנענים ששעבדו את ישראל, ראה פרקים ד-ה)

וְעַמְלֹק (=הצטרפו למואבים בתקופת אהוד (פרק ג), ולמדיין בתקופת גדעון, פרקים ו-ח)

וּמִעֶזְרָא (=עם מסוים שבנגב, על מעשיו נגד ישראל לא מסופר בספר שופטים)

כפיות טובה: לַחֲצֹ אֶתְכֶם, וְתַצַּעְקוּ אֵלַי וְאוֹשִׁיעָה אֶתְכֶם מִיָּדָם ! וְאַתֶּם עֲזַבְתֶּם אוֹתִי וַתַּעֲבְדוּ אֱלֹהִים אֲחֵרִים !?

עונש: לָכֵן: 1. לֹא אוֹסִיף לְהוֹשִׁיעַ אֶתְכֶם !

2. לָכוּ וְזַעְקוּ אֶל הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר בָּחַרְתֶּם בָּם, הֲמָה יוֹשִׁיעוּ לָכֶם בְּעַת צָרְתְּכֶם !

בנ"י שבים אל ה' (טו-טז)

וַיֹּאמְרוּ בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל אֶל ה':

וידוי: חָטֵאנוּ ! עָשָׂה אֶתָּה לָנוּ כָּכָל הַטּוֹב בְּעֵינֵינוּ אֲךָ הֶעֱלֵנוּ נָא הַיּוֹם-הַזֶּה !

תשובה: וַיִּסְרוּ אֶת אֱלֹהֵי-הַנֶּכֶר מִקִּרְבָּם, וַיַּעֲבְדוּ אֶת ה'

ה' מרחם על ישראל ומושיעם למרות
שהתחייב שלא להושיעם.

וְתִקְצֹר נַפְשׁוֹ בַּעֲמַל (בסבל) יִשְׂרָאֵל

(=ה' לא יכול היה לראות בסבלם של ישראל)

עמון חונים על ישראל בגלעד

וַיִּצְעֲקוּ (=נאספו) בְּנֵי-עַמּוֹן, וַיַּחֲנוּ בַּגִּלְעָד.

וַיֵּאָסְפוּ בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל וַיַּחֲנוּ בַּמִּצְפָּה.

וַיֹּאמְרוּ הָעָם שָׂרֵי-גִלְעָד, אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ:

מִי הָאִישׁ אֲשֶׁר יַחַל (=שיתחיל) לְהִלָּחֵם בְּבְנֵי-עַמּוֹן:

יְהִיָּה לְרֹאשׁ לְכָל יֹשְׁבֵי-גִלְעָד !

מלחמת יפתח בבני עמון (פרק יא)

יפתח מוזכר במקרא כבנו של גלעד ואישה זונה ולכן גירשו אחיו אותו מנחלת אביו. ככל הנראה היה בן שבט מנשה יש פרשנים המעירים כי הביטוי זנות בהקשר לאימו הוא בשל היותה פילגשו מאחר שלפילגש אין כתובה ולכן קשרי נישואים אלה מכוונים במקרא כך. פירוש אחר הוא בשל היותה אשה משבט אחר כאשר בזמנם נמנעו מלהתחתן בין השבטים השונים בשל סיבות שונות. כפי שאמרו לו אחיו כמתואר במקרא: "לא תנחל בבית אבינו, כי בן אשה אחרת אתה".

הוא אסף סביבו "אֲנָשִׁים רִיקִים" ו"יָשֵׁב בְּאֶרֶץ טוֹב" בעפון עבר הירדן המזרחי.

כאשר נלחמו עמון בישראל, ראו זקני ישראל שאין מנוס מלהזעיק לעזרה את יפתח, וקראו לו שיובילם במלחמה. בתחילה נטר להם טינה אך לבסוף הסכים, בתנאי שיהיה להם לראש.

יפתח שולח לבני עמון שליחים לברר את סיבת המלחמה. בני עמון טוענים בתשובתם, כי עם ישראל בהעלותו ממצרים גזל את ארצם. בתשובתו הנגדית גולל יפתח את האירועים ההיסטוריים המוכיחים כי בני עמון ומואב סירבו לבקשת משה לעבור דרך ארצם בדרך לארץ ישראל ולכן העם נאלץ לעקוף אותן. לאחר שפנו בני ישראל לסיחון מלך האמורי בבקשה דומה, סיחון תקף אותם והובס, וכך ירשו בני ישראל את חבלי הארץ אותם כבש סיחון קודם מבני עמון.

יפתח יצא למלחמה והביס את בני עמון תבוסה מוחצת, כמאמר הכתוב, "מִכָּה גְדוֹלָה מְאֹד".

לפני ניצחוננו על העמונים נדר יפתח נדר לה' ובו התחייב כי אם ינצח, יעלה כקורבן לה' את הראשון שייצא לקראתו מביתו. כאשר חזר עטור ניצחון מהמלחמה, יצאה בתו היחידה ראשונה לקראתו בשירים ובמחולות, כאות שמחה על ניצחוננו של אביה. יפתח, שהבין את גודל אסונו, קרע את בגדיו לאות אבל והודיע לבתו כי לא יוכל לחזור בו מנדרו. לאחר שנתן לה חודשיים לבכות על בתוליה כבקשתה, או שהעלה אותה לעולה כקורבן אדם, או שבודד אותה בהרים לכל חייה.

קורותינו
הראשונים
של יפתח

גירוש

וַתֵּלֶד אִשָּׁת-גִּלְעָד לוֹ בָּנִים,
וַיִּגְדְּלוּ בָנֵי-הָאִשָּׁה וַיִּגְרְשׁוּ אֶת יִפְתָּח !
וַיֹּאמְרוּ לוֹ: לֹא תִנָּחַל בְּבֵית-אֲבִינוּ,
כִּי בֶן אִשָּׁה-אַחֲרַת אָתָּה !

מוצא

וַיִּפְתָּח-הַגִּלְעָדִי הָיָה גִבּוֹר-חַיִל,
וְהוּא בֶן אִשָּׁה-זֹנָה (=בנה של אישה נחותת דרגה מאישה רגילה (יש מפרשים זונה ממש)),
וַיֹּלֶד גִּלְעָד אֶת יִפְתָּח.

כאן גרים בכיף
גִּלְעָד ואשתו
וכל ילדינו

כאן גרים
גִּלְעָד ואשתו
האחרת ויפתח

יפתח
גִּבּוֹר-חַיִל,

מנהיגותו

וַיִּבְרַח יַפְתָּח מִפְּנֵי אָחִיו

וַיָּשֶׁב בְּאֶרֶץ-טוֹב (=התיישב בחבל ארץ באזור ארם הקרוי 'טוב').

וַיִּתְּלַקְטוּ אֶל יַפְתָּח אֲנָשִׁים-רִיקִים (=אנשים חסרי רכוש ו/או בעלי

מעמד חברתי נמוך, נוודים, גזלנים, וכד'). וַיַּעֲאוּ עִמּוֹ

לכה ודהיית לנו לקצין
ונלחמה בבני עמון !

הלא אתם שנאתם אותי
ותגרשוני מבית-אבי,
ומדוע באתם אלי עתה
באשר ער לכם ?!

ויהי מימים,

וילחמו בני-עמון עם ישראל

וילכו זקני-גלעד

לקחת את יפתח מארץ-טוב

לִכְן עָתָה שָׁבוּ אֵלַי, וְהִלַּכְתָּ עִמָּנוּ וְנִלְחַמְתָּ בְּבָנֵי-עַמּוֹן וְהָיִיתָ לָנוּ לְרֹאשׁ (=מנהיג ממש, בעל סמכות רבה יותר מקצין) לְכָל יֹשְׁבֵי-גִלְעָד

אִם מְשִׁיבִים אַתֶּם אוֹתִי לְהִלָּחֵם בְּבָנֵי-עַמּוֹן, וְנָתַן ה' אוֹתָם לִפְנֵי: אֲנֹכִי אֶהְיֶה לָכֶם לְרֹאשׁ.

וַיֹּאמְרוּ זִקְנֵי-גִלְעָד אֶל יִפְתָּח:

ה' יְהִיָּה שֹׁמֵעַ בִּינוֹתֵינוּ

אִם לֹא כַדְבָּרְךָ כֵּן נַעֲשֶׂה.

וַיֵּלֶךְ יִפְתָּח עִם זִקְנֵי-גִלְעָד,

וַיִּשִׁימוּ הָעָם אוֹתוֹ עַל־יָהֶם לְרֹאשׁ וּלְקָצִין,

וַיִּדְבֹּר יִפְתָּח אֶת כָּל דְּבָרָיו (=עם זקני-גלעד)

לִפְנֵי ה' בַּמִּצֵּפָה

(=במקום מקודש במצפה כמו מזבח, או מקדש מסוים שעמד שם)

כִּי לָקַח יִשְׂרָאֵל אֶת אֶרְצֵי בְּעֻלוֹתוֹ מִמִּצְרַיִם
מֵאֶרְנוֹן וְעַד-הַיַּבֶּק וְעַד הַיַּרְדֵּן
וַעֲתָה: הָשִׁיבָה אֹתָהֶן בְּשָׁלוֹם
מֶלֶךְ עַמּוֹן מִתִּייחַס לַחֲבֵל אֶרֶץ זֶה כֹּאִילוֹ כֹּל זֶה הִיָּה
בְּעֵבֶר אֶרֶץ עַמּוֹן בְּעוֹד שְׁחָלַק מִזֶּה וְאֵף הַחֹלֶק
הַגָּדוֹל שֶׁל שֹׁטָח זֶה הִיָּה שֶׁל מוֹאָב)

מה לי ולך
כי באת להילחם בארצי ?

וַיִּשְׁלַח יִפְתָּח מַלְאָכָיו
(=שליחים) אֶל מֶלֶךְ
בְּנֵי-עַמּוֹן לֵאמֹר:

שליח
יפתח
הגלעדי

מלך
בני-עמון

יש לי 4 טענות מספיק
טובות וחזקות לשכנע אותך
שאין לך שום סיבה
מוצדקת לנסות לכובשנו
(בשקופית הבאה)

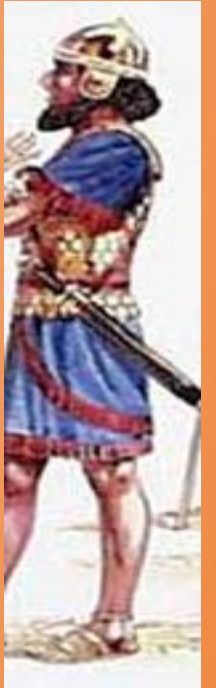
וַיִּוָּסֶף עוֹד יַפְתָּח,

וַיִּשְׁלַח מַלְאָכָיו (=שליחים נוספים)

אֶל מֶלֶךְ בְּנֵי-עַמּוֹן:

שליח יפתח
הגלעדי

מלך
בְּנֵי-עַמּוֹן

טענה א:

כבשנו את שטחכם מידי סיחון מלך-האמורי ולא מכם !
(שלא לדבר שגם כיבוש שטח זה נעשה מתוך אילון לאחר שהותקפנו ע"י סיחון)

טענה ב:

ה' – האל שלנו הוריש לנו שטח זה,
עליך לפנות לאלהיך "כמוש" שויכבוש עבורך !

טענה ג:

לאחר שכבשנו את המקום מאת סיחון אפילו מלך מואב לא
ערער על-כך שבנ"י יושבים בנחלתו הכבושה מימי סיחון !

טענה ד:

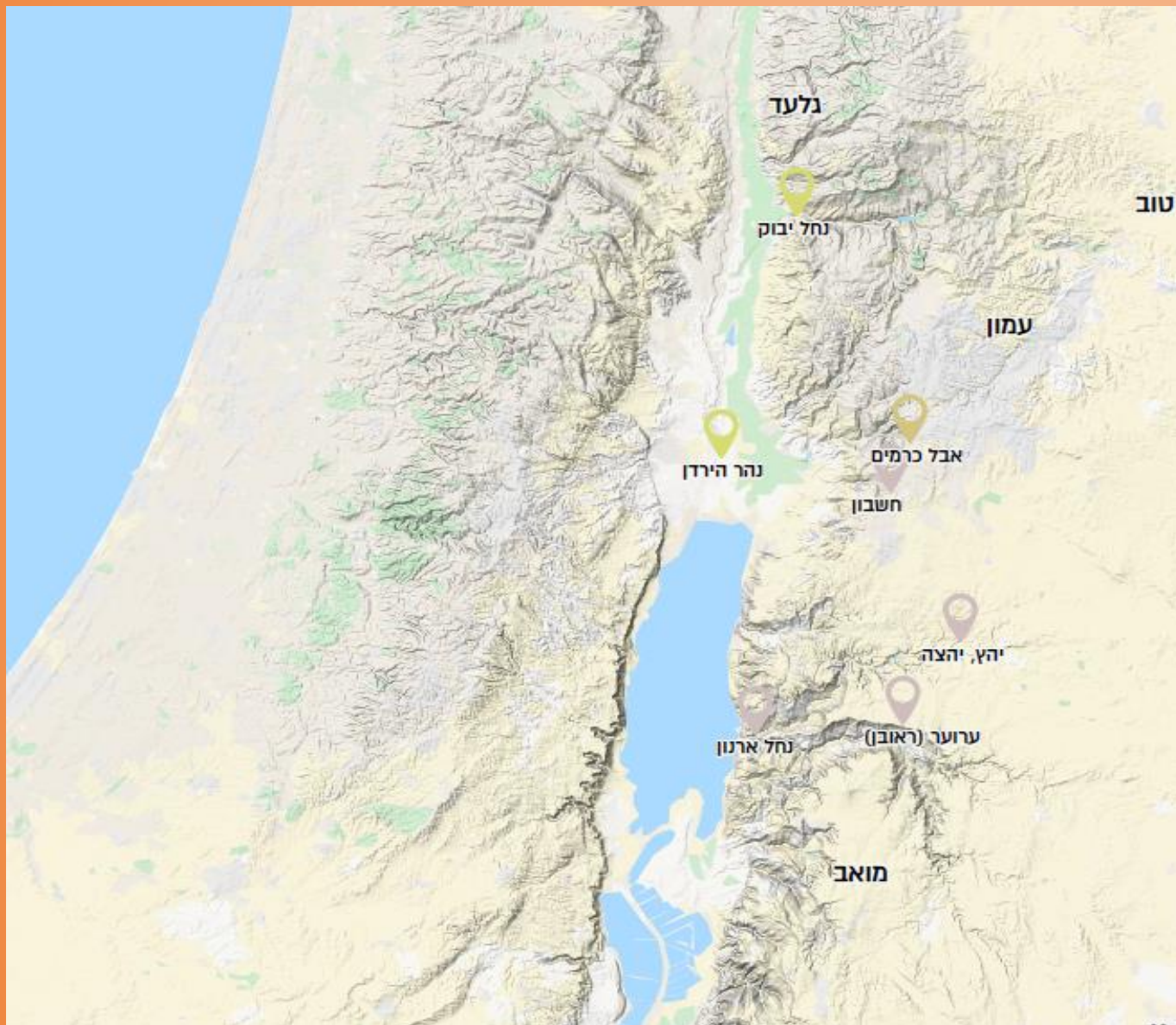
מדוע מזכרתם עכשיו לאחר שנים כה רבות,
אנחנו כיום בוודאי לא חטאנו כלפיד !

וְלֹא שָׁמַע
מֶלֶךְ בְּנֵי-עַמּוֹן
אֶל דְּבָרֵי יִפְתָּח
אֲשֶׁר שָׁלַח אֵלָיו

מֶלֶךְ
בְּנֵי-עַמּוֹן

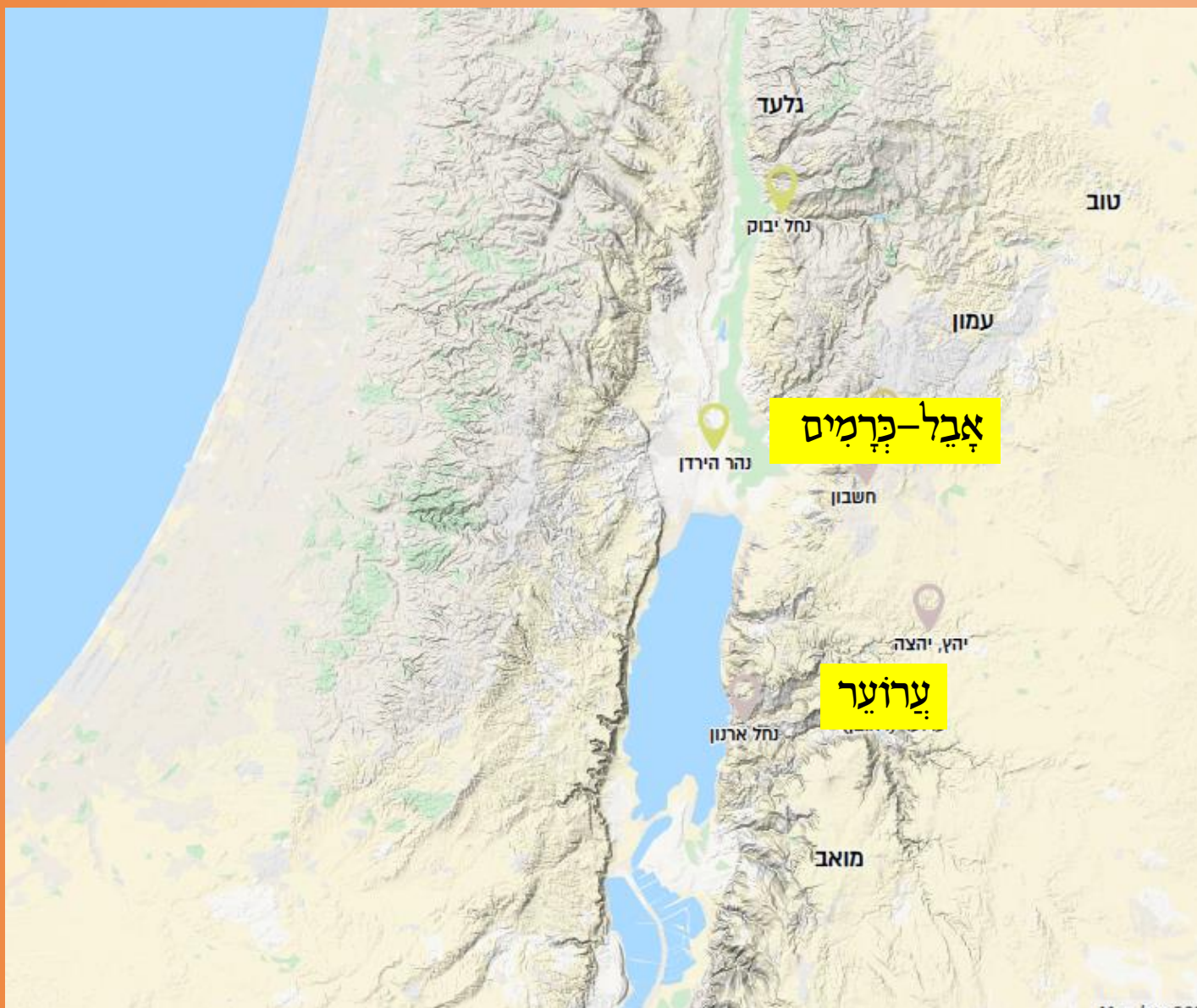
היערכות לקרב מול עמון

וַתְּהִי עַל-יַפְתָּח רוּחַ ה',
וַיַּעְבֵּר אֶת הַגִּלְעָד וְאֶת מְנַשֶּׁשׁ
וַיַּעְבֵּר אֶת מַעְפֵּה-גִלְעָד,
וּמַמְצֵפָה-גִלְעָד עַבְרַ בְּנֵי-עַמּוֹן.

נדר יפתח אל'ה' לפני הקרב

הקרב מול בני-עמון

וַיַּעֲבֹר יִפְתָּח אֶל בְּנֵי-עַמּוֹן לְהִלָּחֵם בָּם:

וַיִּתְּנָם ה' בְּיָדוֹ:

וַיָּבֶס מַעְרֹזָעַר וְעַד-בֶּאֱפָךְ מִנִּית 20 עִיר,

וְעַד אָבֶל-כְּרָמִים

מִכָּה גְדוֹלָה-מְאֹד !

וַיִּכְנְעוּ בְנֵי-עַמּוֹן מִפְּנֵי בְנֵי-יִשְׂרָאֵל !

וַיָּבֹא יִפְתָּח הַמַּצֵּפָה אֶל-בֵּיתוֹ,

וַהֲנִיחַ בָּתוֹ יֵצֵאת לִקְרֹאתוֹ בְּתַפִּים וּבְמַחֲלוֹת (=ובריקודים),

וְרַק הָיָא יַחֲידָהּ, אֵין לוֹ מִמֶּנּוּ בֶן אִו-בֵּת (=היא הייתה בתו יחידה)

אָבִי פָעִיתָה אֶת פִּיךָ אֶל-ה',

עָשָׂה לִי כַאֲשֶׁר יָצָא מִפִּיךָ

אַחֲרֵי אֲשֶׁר עָשָׂה לְךָ ה'

נִקְמֹת מֵאִיבֶיךָ מִבְּנֵי-עַמּוֹן

וַיְהִי כִּרְאוֹתָו אוֹתָהּ, וַיִּקְרַע אֶת בְּגָדָיו !

וַיֹּאמֶר: אָהָה בֵּתִי, הִכְרַעַתְנִי

(=גרמת למפילתי למרות נצחוני על עמון)

וְאֵת הָיִית בְּעֶכְרִי (=את נחשבת ביחד עם שונאי)

וְאֲנֹכִי פָעִיתִי פִּי (=פתחתי פי = נדרתי בפה שלי) אֶל ה',

וְלֹא אוֹכַל לָשׁוּב !

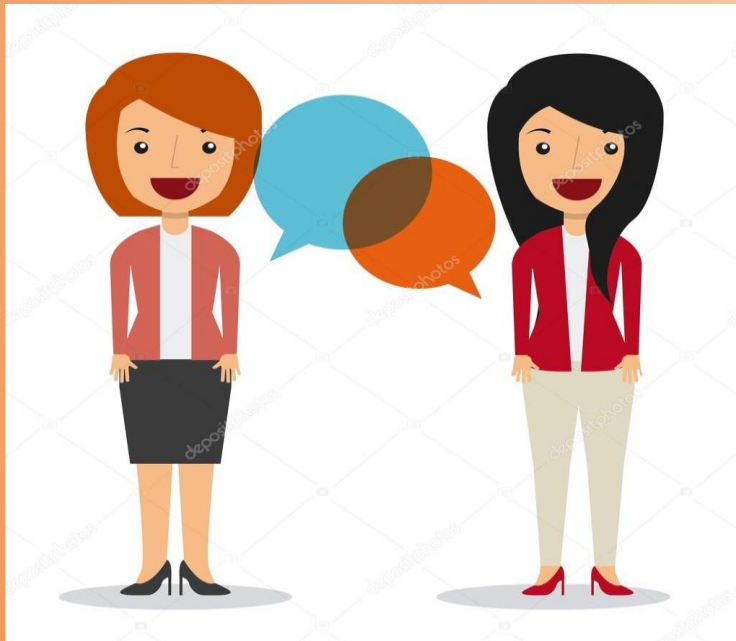
יפתח	בת יפתח
וַיֹּאמֶר: לְכִי ! וַיִּשְׁלַח אוֹתָהּ שְׁנֵי-חֲדָשִׁים !	וַתֹּאמֶר אֶל אָבִיהָ: יַעֲשֶׂה לִּי הַדָּבָר-הַזֶּה: הֲרִפָּה מִמֶּנִּי שְׁנַיִם-חֲדָשִׁים (=תן לי חודשיים), וְאַלֶּכָּה וַיִּרְדֹּתִי (=ובכיתי) עַל הַהָרִים, וְאֶבְכֶּה עַל בְּתוּלִי אֹנְכִי וַרְעוֹתִי. (=אני וחברותי נבכה על כך שאמות בתולה ולא אנשא)
וַיַּעַשׂ לָהּ אֶת נְדָרוֹ אֲשֶׁר נָדָר ! (=הקריב אותה כמו קורבן-עולה המוקרב לה', יש מפרשים שלא הקריבה ממש אלא בודד אותה בהרים עד סוף ימיה)	וַתֵּלֶךְ הִיא וַרְעוֹתֶיהָ, וַתִּבְכְּ עַל בְּתוּלֶיהָ עַל הַהָרִים וַיְהִי מִקֵּץ שְׁנַיִם-חֲדָשִׁים (=חודשיים) וַתָּשָׁב אֶל-אָבִיהָ
	וְהָיָה לֹא יִדָּעָה (=לא שכבה עם) אִישׁ !

וַתְּהִי-חֹק בְּיִשְׂרָאֵל (=הפך למנהג של קבע):

מִיָּמִים יְמִימָה (=מדי שנה בשנה, ייערכו טקסים של 4 ימים בשנה ובהם:),

תִּלְכְּנָה בָנוֹת-יִשְׂרָאֵל לַתְּנוּת (לספר את מה שקרה) לְבַת יִפְתָּח-הַגִּלְעָדִי 4 יָמִים בַּשָּׁנָה

(הערה: לפי הפירוש שבודד אותה בהרים –
לפי הפירוש שהעלה אותה כקורבן-עולה לה' חכתוב בא לומר שהבנות היו מספרות כל שנה ושנה את דבר המעשה)

תקציר סיפור מלחמת יפתח באפרים (פרק יב)

לאחר המלחמה יוצאים בני אפרים אל הגלעד מנחלתם שממערב לירדן, וזועמים על יפתח שלא שיתף אותם במלחמה. הם אף מאיימים לשרוף את ביתו כנקמה. יפתח הוכיח אותם קשות על כך שלא די שלא הגישו לו עזרה כאשר היה זקוק לה, אלא שעתה הם מתלוננים ואף מאיימים להורגו. הוא אוסף את אנשיו ונלחם בבני אפרים בהצלחה, והם נסים אל עבר הירדן המערבי ומנסים להיטמע בקרב שאר השבטים שחוצים את נהר הירדן לתומם. כדי לזהות את בני אפרים השתמשו אנשי גלעד, בני שבט מנשה בתחבולה פשוטה: עקב אופן היגוי שונה או שינויים דיאלקטיים בין השבטים, בני אפרים לא ביטאו כראוי את האות שי"ן וביטאו אותה כשי"ן שמאלית. אנשי יפתח תפסו את מעברות הירדן והורו לכל העוברים שם לומר את המילה שיבולת בני אפרים, שלא היו מסוגלים לבטא את המילה כהלכה וביטאו אותה כ"סיבולת", זוהו והומתו, ארבעים ושניים אלף איש ביום אחד.

שלב-א:

טענט אפרים ליפתח,
ותשובת יפתח

מלחמת יפתח עם בני-אפרים

יפתח ואנשי-גלעד	איש-אפרים
וַיֹּאמֶר יִפְתָּח אֲלֵיהֶם: אִישׁ רִיב הָיִיתִי אֲנִי וְעַמִּי (=אני יחד עם שבטי עבר-הירדן) (מול:) וּבְנֵי-עַמּוֹן מְאֹד, וְאֶזְעַק אֶתְכֶם וְלֹא הוֹשַׁעְתֶּם אוֹתִי מִיָּדָם! וְאֶרְאֶה כִּי אֵינְךָ מוֹשִׁיעַ, וְאֶשְׁימָה נַפְשִׁי בְכַפִּי (=סיכנתי את חיי) וְאֶעֱבְרָה אֶל בְּנֵי-עַמּוֹן, וַיִּתְּנִם ה' בְּיָדִי וְלָמָּה עָלִיתָם אֵלַי הַיּוֹם-הַזֶּה לְהִלָּחֵם בִּי?!	וַיִּצְעֵק (=נאספו) אִישׁ-אֶפְרַיִם, וַיַּעֲבֹר עָפֹנָה (צפון = שם עיר בעבר-הירדן בנחלת גד, ממנה רצו להגיע למצפה גלעד שם היה גר יפתח. יש המפרשים "צפונה" מלשון צפון, כלומר עברו מאפרים לכיוון צפון, לכיוון עירו של יפתח) וַיֹּאמְרוּ לְיִפְתָּח: מִדּוּעַ עֲבַרְתָּ לְהִלָּחֵם בְּבְנֵי-עַמּוֹן וְלָנוּ לֹא קָרָאתָ לָלֶכֶת עִמָּךְ?! בֵּיתְךָ נִשְׂרָף עָלֶיךָ בָּאֵשׁ!

שלב-ב:
יפתח ואנשי גלעד
נלחמים באפרים

המשך מלחמת יפתח עם בני-אפרים

וַיִּקְבֹּץ יִפְתָּח אֶת כָּל אַנְשֵׁי-גִלְעָד
וַיִּלָּחֶם אֶת אַפְרַיִם,
וַיִּכּוּ אַנְשֵׁי-גִלְעָד אֶת אַפְרַיִם !

שלב-ג:
אנשי גלעד
חורגים את פליטי אפרים

המשך מלחמת יפתח עם בני-אפרים

כי אמרו פְּלִיטֵי-אֶפְרַיִם אֲתָם (=למרות שהתחפשתם לגלעדים כדי שלא נהרגכם, אנו יודעים שאתם פליטים ממלחמתנו נגדכם) גִּלְעָד בְּתוֹךְ אֶפְרַיִם בְּתוֹךְ מְנַשֶּׁה (=אתם השייכים לאפרים נחשבים כ- 'גלעדים' רק מבחינת העובדה שאתם שייכים לחר הקרוי 'חר-גלעד' הנמצא בעפון-מזרח חר-אפרים) וַיִּלְכְּדוּ גִלְעָד אֶת מַעְבְּרוֹת-הַיַּרְדֵּן לְאֶפְרַיִם (=השתלטו על המקומות בהם ניתן לעבור בקלות הירדן ולחזור לנחלת אפרים)	
פליטי אפרים	אנשי גלעד
וְהָיָה כִּי יֹאמְרוּ פְּלִיטֵי-אֶפְרַיִם: אֶעֱבְרָה (את הירדן לכיוון חר-אפרים)	וַיֹּאמְרוּ לוֹ אֲנָשֵׁי-גִלְעָד: הֲאֶפְרַתִּי אַתָּה ? (האם אתה משבט-אפרים ?)
וַיֹּאמֶר: לֹא ! (העובר פחד שימיתוהו לכן שיקר)	וַיֹּאמְרוּ לוֹ: אָמֵר-נָא שְׁבִלַת (העמידו את העובר בירדן במבחן הגייה, אמרו לו שיגיד את המילה 'שבילת'. לפי דרך הגייתו את המילה יגלו מה מוצאו האמיתי, האם הוא מגלעד או שהוא מאפרים)
וַיֹּאמֶר: סְבִלַת (=אנשי אפרים לא ידעו לבטא נכון את האות: ש', ביטאו במקומה ס') וְלֹא יָכִין לְדַבֵּר כֵּן (=ולא יכלו לבטא נכון את המילה)	וַיֹּאחֲזוּ אוֹתוֹ וַיִּשְׁחָטוּהוּ אֶל מַעְבְּרוֹת-הַיַּרְדֵּן !
מספר החורגים: וַיִּפֹּל בָּעֵת-הַהִיא מֵאֶפְרַיִם 42,000 !	

כאן בערי הגלעד

נטמן השופט

יפתח הגלעדי

הושיע אותנו מירי העמונים

שפט את ישראל 6 שנים